

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Današnji list smo poslali vsem dosedanjim naročnikom z uljudno prošnjo, da blagovolé kmalu naročnino ponoviti. Posebno pa prosimo vse one, ki so še s staro naročnino zaostali, da se potrudijo, isto vposlati. Kdor pa ne želi biti več naročnik, prosimo, naj takoj prvo številko vrne; šele drugo ali celo tretjo številko vračati, je upravnistvu v nadlego.

GOSPODARSTVO.

O napravi ukorenice in cepljenih trt s pomočjo poveznjenja.

Vzor današnjega zasajanja vinogradov je pač ta, da se ukorenice cepljenke v vinograde zasajajo. — Vzorno imenujemo pa tako zasajitev zato, ker se doseže ž njo že v prvem letu čez in čez v zadostni gostosti zasajen vinograd. Z zasajanjem ameriških divjakov in cepljenjem istih po zelenem načinu dosežemo tak vinograd še le v štirih ali petih letih. In da dosežemo po tej poti tak vinograd, treba je cepljene trte še le grubati. Grubanje pa ne stane skoro nič manj, nego je stalo rigolanje. Da pa zamoremo nov vinograd s cepljenimi in ukorenice sajenicami zasajiti, treba je te pridobiti in pridobimo jih lahko na več načinov. Prvi, ravno na Dolenjskem močno rabljen način za pridobitev cepljenih in ukorenice sajenic je ta-le: V matičnjakih ali pa tudi v pregosto z ameriški trtami zasajenem vinogradu se trte na zeleno cepi, potem pa izkoplje ter v vinograd zasadi. Prav za prav se take sajenke sadi in ob enem gruba.

Drugi način pridobitve cepljenih ameriških trt obstoji v tem, da se tiste na zeleno v vinogradu cepljene ameriške mladike, katerih se pri zagrabanju ne more porabiti, ker jih je preveč, le provizorično za eno leto med vrste trt zagruba, drugo leto pa izkoplje ter na stalno mesto presadi. Tudi ta način je na Dolenjskem močno v rabi.

Tretji način pridobitve takih trtnih sajenic, o kakoršnih govorimo, obstoji v tem, da se vlaga ameriške ključe v trtnico, v kateri se jih eno leto pusti, drugo leto pa cepi. Cepi se jih ali koj v trtnici na zeleno, kakor delajo Vipavci, ali se jih pa izkoplje, v roki na suho cepi ter vloži še za eno leto v trtnico.

Četrty način pridobitve cepljenih in ukorenice trtnih sajenic obstoji pa v tem, da se ključe na suho cepi, te najprej med mah in kovaško oglje v zaboje vlaga, iz zabojev pa za eno leto v trtnico posadi. To je najnovejši, najmodernejši način. Med vsemi temi na-

čini pridobitve cepljenih ter ukorenice trtnih sajenic je prvi odločno najslabši. To pa zato, ker treba več let, da se sajenice doseže, in njih zasajitev na stalno mesto stane kaj dosti dela, ker jih je treba kakor rečeno saditi in ob enem grubati. Drugi način je že veliko boljši, pa vendar še ne tako priporočljiv kakor sta tretji in četrty. Pri tretjem in četrtem načinu zadobi se namreč cepljene in ukorenice sajenice v enem samem letu, in ako so cepiči popolnoma podlagam priraščeni, rodijo že vse trte v tretjem letu po celem vinogradu. Odločno najboljšo sajenke daje četrty način, katerega imenujemo tudi stratificiranje trt. Toda žal, da se po Dolenjskem tretji in četrty način sploh udomačiti nočeta, kajti le najnaprednejši vinogradniki, le izšolani vinogradniki se jih poslužujejo, priprosti kmetje pa nikakor ne. Z njimi v zvezi je namreč trtnica, s trtnicami se pa naši priprosti vinogradniki nikakor sprijazniti ne morejo, to jim je že vse preveč dela in prefinega dela. No da bi tudi naš priprosti vinogradnik v enem samem letu lahko prav dobre cepljene in ukorenice trtne sajenice prideloval, svetujem jim danes takozvano poveznjenje trt. To obstoji v sledečem. V matičnjakih — katerih pri nas na kmetih žal tudi skoro nič ni — ali pa v vinogradih cepi se trte na zeleno. Kar se cepljenih trt, to je mladik za zagrabanje ne porabi, napravi se iz njih po 45 do 50 cm dolge ključe. Ključi naj imajo le eno samo evropsko oko na sebi, ameriškega pa nobenega, te naj se kar vse poreže ali omrvi. Na spodnjem koncu skrajšan mora biti pa vsak tak cepljen ključ ravno skozi kolence. Tako pripravljene ključe poveže se potem v butarice, po sto komadov skupaj, in sicer tako, da pridejo njih spodnji, toraj ameriški konci vsi v eno lego, ne pa da so eni daljši, drugi krajši. Na zgornjem evropskem koncu smejo pa trte biti krajše in daljše. V vinogradu, v katerem se misli trte zasajati, napravi se bolj ko mogoče proti solncu obrnjeno jamo, katera je nekoliko globokejša kakor so butarice dolge, široka in dolga pa ravno toliko, da je mogoče vse butarice v njo spraviti. V tako napravljeno jamo obesi se potem butarice s pomočjo kolov čez njo položenih tako, da pridejo zgornji toraj evropski konci navzdol, ameriški pa navzgor, toraj narobe. Na spodnje konce ključev položi se potem za kako dlan na debelo rahlega mahu in na mah natrosi se pa le za prst na debelo rahle zemlje ali še boljši peska; tako so ključi čez in čez popolnoma enakomerno z mahom in peskom pokriti. Konečno se še prostor s kolmi tako ogradi, da ne more nihče na tako obešene butarice stopiti. Ako se potem za to skrbi, da se mah vrhu butaric popolnoma ne po-

suši, ako se toraj ob času suše vrhu peska z vodo škropi, zaženejo vloženi ključi v treh ali štirih tednih že koreninice, tako da se jih lahko posadi takoj na stalno mesto v vinograd. Pri izjemavanju butaric iz jame treba je pa pač dobro paziti na to, da se postavi butarico z ukoreninčenim koncem koj v škaf vode, in da se trte iz vode na stalno mesto sade in to urno, da koreninice na zraku ne porujave. Ako ni kak ključ napravil koreninic, se ga zavrže. Na ta način s pomočjo povezenja cepljenih ključev dobljene cepljenke se primejo vse in rastejo prav dobro. Kaj velika umetnija celo delo pa tudi ni, in zato je pričakovati, da se ga naši vinogradniki poprimejo.

Pokladanje rezanice — ali cele krme.

Kaj je bolje? O tem vprašanju se je začelo pri nas na novo razpravljati. Ko so lansko leto napravili kranjski kmetovalci poučen izlet na Štajersko, se jim je tam svetovalo, da store najboljše, ako odpravijo stroje za rezanje krme, ker je najboljša in najcenejša slamoreznica — živalska čeljust. Če pokladajo celo krmo, si prihranijo mnogo dela, mnogo stroškov in veliko krme. Slamoreznice spadajo zaradi tega med — staro šaro. Od teh strojev imata le izdelovalec in prodajalec svoj dobiček. Tako nekako.

Oglejmo si to stvar nekoliko bližje. Pokladanje cele krme ima res svoje prednosti in marsikdo bi se lahko vnel za tako pokladanje, ako bi ne uvaževal vseh okolnostij, ki pridejo pri tem vprašanju v poštev. Gotovo je, da je celo seno naravi živine bolj prikladno in da ji zaradi tega tudi bolje diši. Resnica je tudi, da se s pokladanjem celega sena v gotovem smislu bolj varčuje, kajti celo seno se v želodcu tako ne stisne in ne uleže kakor na drobno zrezano seno. Rezanice se zaradi tega navadno nekaj več porabi, predno se želodec napolni. Res je tudi, da se nerazrezana suha krma bolj oslini in zveče, in da je tudi to velikega pomena za boljšo prebavo, kajti čim bolj se krma oslini, tem bolj se prebavi. Slamoreznice povzročajo tudi mnogo dela in stroškov za nabavo. Vse to je res.

Ali če po drugi strani presojava delo naših slamoreznic nekoliko dalje, potem vidimo, da imajo vendar še svojo veljavo in da so za nekatere kraje neobhodno potrebne. Pri takih zadevah ni namreč gledati samo na to, kaj živalskemu telesu najbolj ugaja in diši, ampak v čišlih moramo imeti tudi gospodarsko stran, namreč to, kaj gospodarju bolj kaže in kaj se mu bolj izplača. Z drugimi besedami, živinorejec ne sme biti samo živinorejec, ampak mora biti tudi dober gospodar.

V krajih, kjer se prideluje toliko sena in otave, da ni treba pokladati nobene slame, kakor n. pr. po goratih in sploh planinskih krajih, tam se prav lahko izhaja brez slamoreznic. Ves drugačen pa je položaj v krajih, kjer se prideluje dosti žita in kjer so gospodarji iz razlogov za boljši vspah primorani pokladati slamo. V takih razmerah je treba krmo mešati in za to mešanje so slamoreznice neobhodno potrebne, da ni vspah polovičarski. Prednosti slamoreznic so po takih krajih tako znane, da bi bila vsaka beseda odveč in da zadostuje, ako navajamo suho dejstvo, da se po teh krajih slamoreznice čim dalje bolj razšir-

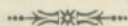
jajo. Izkušnja uči gospodarje, da so po takih krajih slamoreznice potrebne. Pa ne le potrebne v svrhu mešanja, ampak koristne tudi zaradi tega, ker se z zrezano krmo laže varčuje kakor s celo krmo. Če krmo režemo, jo živina ne more tako izbirati. Zaradi tega so zjedi manjše. Zrezana krma se pa tudi lažje oddeli in se že zaradi tega ž njo lažje varčuje. Nerazrezane krme pride toliko več pod nogo, čim debelejša je in čim slabše je bila spravljena. Take krme tudi ni mogoče mešati, recimo z okusnejšo otavo ali deteljo, ali jo na drug način okusnejšo pripraviti. Vse to so razlogi, zaradi katerih kaže krmo še naprej rezati. Ko bi gospodarji ne izkusili vseh teh prednostij, bi gotovo slamoreznic ne kupovali, ali tako jih uče izkušnje, da so slamoreznice po mnogih krajih neobhodno potrebne. In tako je tudi!

Cik v vinu.

Skoro ni boleznij v kletarstvu, ki bi delala vinogradnikom, osobito krčmarjem toliko preglavice, kakor ravno cik. Ta bolezen je neozdravljiva in cikasto vino ni za drugo porabo kakor za jesih ali pa za kuhanje vinskega žganja. Poglavitni del vina, takoimenovani „alkohol“ spremeni se pri ciklu v očetno kislino. Da se pa to dogaja, kriv je prepogostoma gospodar sam. Če je slaba posoda ali če je posoda slabo zaprta in če sodov pravilno ne zaliva, pride alkohol v dotiko z zrakom in vino postane cikasto. Tako vino seveda ni za kupčijo. Poskušali so to bolezen že zdravnej ozdraviti, toda zaman. Dobé se pač sredstva, katera cik le za nekaj časa ustavijo, toda ponovi se zopet. Taka sredstva so: marmorjev prah (kreda), zdrobljen pravi kostanj in krompir. Tudi „špižanje“ (t. j. ako pomešamo staro vino z moštom) prežene cik, toda le za nekaj časa in posledica tako malo premišljenega ravnanja je, da postane še novo vino cikasto. Ta bolezen, katero povzročuje glivica „mikoderma aceti“, pa ne upliva samo na vino v istem sodu, temveč tudi na druga v bližini se nahajajoča vina in na posodo samo. Sod, v katerem je bilo cikasto vino, je najbolje, če ga za prihodnjo porabo pravilno ne zakuhamo, izkurimo ali pa izžgemo s špiritom, da ga porabimo za jesih, kislo repo ali kaj družega. Kako se pa varujemo te boleznij?

Že ob trgatvi paziti moramo na to, da mošta nikdar ne spravljamo v slabo posodo, ali pa v tako, v kateri je bilo že prej cikasto vino. Glavna stvar pa je, da se sod, predno se nalije z vinom, dobro osnaži, omije in končno še zažveplja. Če pa imamo sod, v katerem je bilo že prej cikasto vino, naj se zakuha z vrelo vodo, v kateri je raztopljen soda, ali pa naj se izkuri, oziroma zažge s špiritom. Povdarjati je treba, da se lij, pipe in drugo, kar se je rabilo pri jesihu, nikdar ne rabi pri pretakanju oziroma točenju vina. S takimi predmeti, kateri imajo že glivico „mikoderma aceti“ v sebi, se vino najprej okuži. Tudi vina ne smemo shranjevati v takih kletih, kjer imamo jesih, kislo repo ali kislo zelje, kajti očetna glivica, ki se tu najugodnejše razvija, se lahko preseli po zraku v vino in nam to popolnoma pokvari, osobito če je klet gorka. V drugo je pa potrebno, da imamo sode vedno polne. V ta namen naj se odločita dva sodčka zalije (eden z belim, drugi z rudečim vinom), s katero naj se druge sode vsak

teden zaliva do vrha, zalijo pa pridno žveplja, kakor tudi ostalo posodo, za katero nimamo zalije.

Politični pregled.

Predno so šli državnozborni poslanci na počitnice, so z veliko večino odobrili proračunski provizorij ter začasno podaljšanje trgovinske pogodbe z Italijo. Dne 18. m. m. je bil sprejet predlog, ki pozivlja vlado, naj čim prej predloži načrte zakonov, s katerimi bi se kar najhitreje pomagalo poljedelskemu stanu. Sešel se bo državni zbor spet krog 20. t. m.

Državnozborni poslanec dvorni svetnik Šuklje je imel dne 26. m. m. v Ribnici shod volivcev, da se jim predstavi kot kandidat za deželni zbor. Nekaj liberalnih kričočev je z neprimerno in nečuvveno surovostjo onemogočilo shod v posojilnični dvorani; zato so šli volivci v župnišče in se je tam shod vršil prav mirno ob jako številni udeležbi, bilo je kakih 300 volivcev navzočih. Kandidatura dvornega svetnika Šukljeja je bila soglasno vsprejeta z nepopisnim odobravanjem. Kdor ribniških liberalcev še ni poznal dosedaj, jih je spoznal ta dan. In marsikomu, ki je bil dosedaj še omahljiv in nezanesljiv, so se odprle oči, da ne bo volil 4. t. m. Drobniča, kandidata liberalne stranke, ki nastopa s takimi surovostmi.

Liberalci cele Avstrije zahtevajo, da se odpravi zakramentalni in cerkveni značaj zakonske zveze ter se vpelje tako zvani civilni zakon, ki se sklepa samo pred posvetno oblastjo, pa se zopet lahko razdere, če se zakonska drug drugega naveličata. Kam da bi privedel tak „divji zakon“ naše ljudstvo, si vsakdo sam lahko misli. Se bomo morali katoličani postaviti čvrsto po robu, da ne pride nad nas ta velika nesreča. Posebno pri volitvah bomo morali oddajati svoje glasove samo katoliškemu poslancem. Kdor bo glasoval to pot za liberalce, pokaže, da se strinja z njih namenom, oskruniti svetost zakona.

Ogrski državni zbor je bil odprt 19. m. m. in ob enem odgoden do 1. marca. Splošno se je pričakovalo, da bode to dalo povod velikemu razgrajanju v zbornici in na ulicah. A zbornica je samo protestirala, hujšega pa ni bilo. — Fejervary tudi ne more vrediti zamotanih ogrskih razmer, kakor njegovi predniki ne. Je že prosil cesarja, naj mu odvzame ministerstvo, a cesar ga ni uslišal.

Da so Hrvati sosedje Ogrov, se vidi iz marsičesa. V politiki ustrelje enega kozla za drugim, nekateri nepremišljeno, nekateri premissljeno; sami ne vedo, kam bi se obrnili in kaj bi radi; kar pa eden pozida, podero drugi. Sedaj je spet vse razburjeno, ker je sabor sprejel t. zv. interkonfesionalni zakon, kateri je krivica za katoliško cerkev na Hrvaškem; in protestiral proti temu ni prvi v to poklicani mož: stari nadškof dr. Po-silovič. Lepe razmere!

Na Italijanskem so spet enkrat menjali ministre.

Na Francoskem bodo dne 16. t. m. volili novega predsednika ljudovlade.

V Barceloni na Španskem je nek anarhist poskusil zabosti kardinala Casanas, ko je stopil iz cerkve, a se mu ni posrečilo. Morilec se je sam usmrtil s strupom.

Na Ruskem miru še vedno ni. O božičnih praznikih so bila velika klanja zlasti v Moskvi ter tudi drugod. Vladi se je posrečilo še o pravem času zadušiti splošno stavko.

LISTEK.

Resne misli.

Le največji lahkomiselnost se more brezskrbno otresti resnih mislij ob prestopu v novo leto ter z razposajenim in razuzdanim, hrupnim veseljem začeti novo dobo življenja, o kateri ne ve, kaj mu prinese, in tudi ne ve, ali bo doživel konec zapričetelega leta. V tihi samoti bi pač postal nekoliko bolj resen, mislil nazaj in naprej ter potem skušal v starem letu zamujeno v novem popraviti, zboljšati, nadomestiti. Zato stopam pred te, dragi mi bravec, s temi vrsticami in te prijazno povabim v samoto tvojega srca. Poslušaj, kaj se oglašča v tebi, ne prepodi resnih mislij, le udaj se jim, ravnaj se po njih, in prav gotovo ne bo brezuspešno novoletno voščilo, s katerim te pozdravljam: „Srečno, veselo novo leto!“

Konec starega leta je; tako bo enkrat tudi konec novega leta in sploh vsega na svetu bo konec. Zakaj vendar ljudje tako malo mislijo na to resnico? Zakaj strmoglavijo v vrtinec užitek in veletok zabav in vrvenje življenja ter dela, kakor da temu vsemu ni nikdar konca? „Karkoli delaš, delaj modro in glej na konec“, so dejali paganski modrijani. Treba le res samo zdrave, čisto domače človeške pameti, da spoznamo, kolike vrednosti je, misliti na konec. Da torej ljudje ne gledajo na konec, je najjasnejši dokaz, da živijo res tja v en dan, samo za trenutek, brez skrbi za bodočnost; niso pametni. — Ali ni res?

Nikarte pa misliti, da velja to le v zadevah naše vesti in duše, o tem tukaj in danes ne govorim; a prav gotovo nič manj ne velja v vsakdanjih zgolj časnih vprašanjih in razmerah. Sedanjih skrajno slabih in nezdravih in neznosnih in zamotanih razmer je mnogo kriva pred vsem lahkomiselnost ljudij, ki pri svojem početju niso nikdar resno vprašali: kaj bo iz tega? kakšen bo konec? Taka nespametna brezmiselnost je vzrok neprecenljive škode v političnem, narodnem, gospodarskem in družinskem in družabnem življenju. Začne to in ono, poskuša tako in tako, a kar nagloma onemore, obstoji, začne nazadovati, propadati: ni gledal na konec svojega početja! Ko bi bil pogledal konec, bi bil vendar tudi prevdaril svoje moči in zmožnosti in sredstva, in ko bi bil videl, da ne pojde, bi sploh ne bil začel; tako bi bil obvarovan škode, sramote, razočaranja in drugih neprilik.

Bodi res ali ne, kar ti povem, a nauk je pameten. Poslušaj!

Bil je mogočen kralj. Imel je silno lahkomišljenega brata. katerega je hotel spreobrniti in ozdraviti. Nekoč ga je namreč vprašal ta brat, zakaj da on, kralj, obdan s tolikimi častmi in sijajem in premoženjem, se nikdar prav zares ne veseli z drugimi. Kralj obljubi, da mu prilično odgovori. Veli izkopati globoko jamo, na dnu jame pa ukaže zakuriti velik ogenj; jamo da potem na pol pokriti z deskami, na te deske pa postaviti trhel, star, črvojedeni prestol. Na ta prestol je moral sesti kraljev brat. Krog njega se vstopijo štirje oboroženi možje, ki se s sulicami dotikajo njegovega telesa. Tudi so mu na kraljevo povelje obesili nad glavo na tenki vrvi oster, špičast meč. Pred njim so potem postavili mizo, polno najbolj izbranih jedij in pijač. Kralj zapove tudi, da igra godba najbolj poskočne in najbolj vesele komade, krog mize pa so se prevračali in zbijali šale ter dovtipe dvorni norci in glumači. Lahkomiselnemu bratu pa ne diši ne jed in ne pijača, tudi smeh mu preide, obledi, ves se trese in hoče zbežati, a zavirajo ga ostre sulice; kar mirno obsedi na stolu, ko čuti, kako se zagugljejo deske pod njim ter mu udari v nos dušeč, gorak dim. Prosi, naj gredo po kralja.

Kralj pride in pravi: „No, zakaj si pa tako žalosten in čeren? Zakaj ne ješ in ne piješ?“ In brat mu odgovori: „Kako naj bom vesel, ko sem v tolikih nevarnostih?“ Na to reče kralj: „Sedaj si sam odgovoril na vprašanje, katero si mi stavil zadnjič; kako more biti človek razposajeno vesel in brezskrbno lahkomišeln, če ga obdaja toliko nevarnostij.“

Ti misliš: kaj bo z mano, ako pregore te deske, ako se se sede prestol, ako se utrگا meč na niti; misli, kaj bo s teboj, kakšen bo tvoj konec, in še bodi razposajen in razuzdan, ako moreš.“ —

Da, ob začetku novega leta misli na konec leta: kaj hočem doseči in napraviti v tem letu? Bom mogel? Kaj bom storil, da dosežem srečen konec? Zares, nikar ne zidaj svoje sreče na veliko število tistih, ki ti jo voščijo s sladkimi besedami sedaj ob novem letu; saj jih je le malo med njimi, kateri bi ti res privoščili kaj srečnega, dobrega. Sreča je pozidana na dve stvari: delo in krepost. Delaven, kreposten človek bo srečen v družini, srečen v svojem stanu, srečen povsod, kolikor le more biti srečen na tem svetu. Le delo s krepostjo združeno bo v prid domovini, narodu in človeštvu; delo brez kreposti je samopridnost, krepost brez dela pa nemogoča. Delo in krepost te privede do srečnega konca tudi v novem letu. Tega ti želim. A da imaš moč delati in biti kreposten, glej, da si v milosti pri Bogu; tega ti želim še bolj, tega ti, hvala Bogu, tudi lahko dam, samo poišči me in stori kar ti porečem.

Tako Ti voščim srečno in veselo novo leto: z resnobo v mislih glej na konec ter se s krepostjo v srcu loti dela, in Bog s teboj!

Fr. Salezij.

Domače vesti.

(G. dr. P. Celestin Liebsch,) za katerega zdravje se zelo zanimajo Novo meščani in Kandijanci, še ni nič na boljšem; desna stran mu je popolnoma ohromela in govoriti ne more; upanja malo. Tako piše P. Ciril Vrana.

(Nesreča.) G. prof. Jeraj je padel na cesti tako nesrečno, da si je zlomil roko.

(Umrli) je 21. m. m. po daljšem bolehanju ves udan v voljo Božjo in previden s sv. zakramenti g. dr. Gašpar Pamer, c. kr. gimn. prof. VIII. razreda. Vrli mož je bil res vzor pošenjaka v vsakem oziru, ljubeznjiv tovariš, blaghoten, do brotljiv učitelj, mož, ki nikomur ni prizadejal krivice, ki je pretrpel na svetu mnogo hudega, a ostal pri tem vedno svežega, šaljivega duha, ki je storil mnogo dobrega res tako, da ni vedela desnica, kaj dela levica. Da je vedelo vse prebivalstvo našega mesta ceniti te vrline skromnega moža, pokazal je veličastni pogrebni spreved dne 23. m. m. ob 10. uri dop. Pred hišo in na grobu so mu zapeli pevci zares dovršeno dve žalostinki. Svetila mu večna luč!

(Umrli) je dne 24. dec. v Toplicah v 75. letu starosti g. Anton Reiniger, nadlogar v pokoju, posestnik in gostilničar. Prišel je s Češkega v službo kneza Auersperga ter bil nastavljen na raznih krajih: v Soteski, v Dragi in Borovem. Zaradi svojega priljudnega vedenja je povsod užival spoštovanje. Tudi kopalški gostje ga bodo pogrešali. Dasi rojen Nемеc, je slovenščino gladko govoril in ljubil kranjsko deželo kot svojo drugo domovino.

(Sin Prinčeve — umrl.) V Lugani na Južnem Tirolskem je umrl dr. Jos. Scheuchenstuel, podpredsednik graškega nadsodišča. Pokojniku je bila mati Prinčeva Julija.

(Občni zbor kat. pol. društva) v Novem mestu se je vršil dne 18. m. m. ob precejšnji udeležbi. Po poročilu predsednikovem predlaga gosp. svetnik Ivan Podboj, naj se deželni poslanec naše stranke izreče zaupanje, zahvala in priznanje radi možatega nastopa v deželnem zboru, ob enem pa naj se jih naprosi, da pospeše gradnjo belokranjske železnice. Sklenilo se je napraviti tekom leta tri velike shode pod milim nebom. Potem je bila volitev odbora; izvoljeni so sledeči gg: Anton Kokalj, kamnosek v Bršljinu, predsednik; Davorin Frančič, klobučar v Novem mestu, podpredsednik; Jakob Porenta, župnik v Stopičah, 2 podpredsednik; Martin Pečarič, kaplan v Šmihelu, tajnik; Josip Jaklič, kanonik v Novem mestu, blagajnik. — Odborniki: Matija Novak, župnik v Radovici; Janko Zakrajšek, župnik v Vavti vasi; Matko Malovič, mizar v Novem mestu; Ivan Podboj, župnik v Toplicah; Stanko Peharc, župnik v Črnomlju. — Namestniki: Anton Šmidovnik, župnik v Prečini; Mate Matjašič, župan v Rosalnici; Ivan Sitar, župan v Toplicah.

(Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Rudolfovem) napravi v nedeljo 7. t. m. predstavo s petjem,

prekrasno igro, „Sinovo maščevanje“ in domačo zabavo. Društvo se jako trudi, da prelepo igro tudi vrlo predstavi, zato smo prepričani, da se bode novomeško občinstvo, kakor navadno, prav obilno udeležilo. Začetek bo ob polu 8. uri zvečer.

Načelnistvo.

(Božično drevesce) v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji se je priredilo tudi letos zelo veliko in lepo, v veselje ubogim bolnikom, katerim tega ni bilo mogoče praznovati v domačem krogu svoje družine. Bolnikom razdelila so se tudi razna darila v spomin. Okoli polu šeste ure zapelo se je par pesmi, na kar je prečastiti gospod pater prijor Leopold Danev v svojem kratkem a jedrnatem govoru povdarjal pomen božičnega drevesca. Po govoru zapel je pevski zbor zopet par lepih pesmi. Po zaključju stali so bolniki še dolgo časa okoli tako lepo prirejenega drevesca. Da pa se je zamoglo prirediti bolnikom tako lepo okinčano drevesce, ter jih pri tem tudi obdariti, zahvaljujemo se v svojem kakor tudi v imenu bolnikov p. n. občinstvu iz Novega mesta in Kandije, posebno pa onim blagorodnim gospem in gopicam, ki so nas počastile pri okraševanju drevesca. Bog plati vsem tisočero!

Bolnica.

(Božičnica v Kandiji.) Na dan svetega Štefana smo praznovali božični večer v salonu g. Windischerja. Udeležba je bila tolika, da je skoraj prostora primanjkovalo. — Ko se je v kratkem govoru razložilo nastanje Božiča in posebno pomen njega za otroke, odgrne se zastor pred drevescem. Tako lepega že dolgo nismo v Kandiji imeli. To so gledali otroci! Bilo jih je čez 200, in sicer iz Novega mesta, Gotnevasi, Žabjevsi, Drske, Broda in Kandije, katerih vsak je dobil malo darilo. 26 otrok pa je bilo obdarovanih z oblekami in drugim. Vse to so naredili rodoljubi in dobrotniki iz Kandije, katerim se moramo tem potom prav pristržno zahvaliti. Za tako lep večer, kakor ga že dolgo ni bilo v Kandiji, se je tudi zahvaliti vsem darovalcem, ki so kaj zraven prispevali. Tu so zopet Novomeščani posebno pokazali svoja blaga srca. Bog plačaj vsem skupaj in dal Bog, da drugo leto zopet napravimo tak večer.

(Ljudska knjižnica) v Šmihelu pri Novem mestu vabi vse člane k rednemu občnemu zboru, kateri se vrši dne 7. januarja ob polu 4. uri popoldne v bralni sobi v kaplaniji. Dnevni red: Nagovor predsednika. Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. Volitev odbora. Prememba pravil. Raznoterosti. (Opomba.) Sklepalo se bode veljavno pri vsakem številu članov.

Odbor.

(Poučno-zabavni večer) priredi kmetijska podružnica v saboto 13. t. m. v gostilni „Na Vratih“. Predaval bo g. pristav V. Rohrman o preiskovanju mleka. Začetek točno ob 8. zvečer. Predavanje bo združeno s praktičnimi demonstracijami.

(Nezgode.) Bregar Jože, 18letni kmečki sin iz Dobernič, se je z zarujavelim žrebljem tako nesrečno zbedel v desni sredinec, da mu je cela roka otekla. Operacija je bila potrebna, da je fant zopet ozdravil. — Pri tepežu je bil vrezan čez hrbet Rodič Matija iz Tomažje vasi. Poškodba je bila precej neznatna. — Babič Jože, 64letni kmet iz Gazič, je bil udarjen po desni rami. Zlomljena mu je bila nadlehtnica. — Povožen je bil 4 leta stari kmečki deček Vidmar Vincenc iz Ambrusa, ter bil pri tem precej močno poškodovan na čelu. — Darovec Andrej, 13letni šolar iz Gor. Straže je padel pri igri tako nesrečno, da si je zlomil desni podlaket. — Prav globoko v mešičje na levi roki se je vrezal Drenik France iz Prečne. — S kamnom po glavi jo je dobil, 8letni Janežič Jože iz Boganje vasi, tako hudo, da se je videla kost. — V gozdu je udarila veja Skubica Janeza iz Vrhpolja po desnem očesu. Radi tega udarca se mu je skalila leča in ponesrečenec najbrž ne bode nikdar več dobro videl. — Raz sani je padel, vozeč se iz šole domov, 6letni France Kompare iz Metlike. Zlomil si je levo stegajenico. — Ravno tako se je ponesrečil, 6letni šolarček Egidij Vršaj iz Čateža, padši pod voz, pri čemur si je zlomil desno stegajenico. — Oberstar Anton, 18letni kmečki sin iz Rakitnice, se je vsekal s sekiro v desno nogo. — Ravno tako se je ponesrečil Pavlič Anton, 43letni kmet iz Tomažje vasi, vsekavši se v sredinec leve roke. — Košmrl Alojz, 11letni učeneč ljudske šole iz Potovrha, je padel na tla in si pri tem zlomil desno

stegnjenico. — Mlatilnica je zmečkala Šraju Ignaciju iz Vel. Gabra, 3 prste leve roke. — Neprevidno je ravnal s puško Strus Anton, kmečki sin iz Zagorice. Cev se je razpočila in mu odtrgala členk levega ročnega palca. — Zorič Janez, kmet iz Leskovca jo je dobil pri prepiru s krampom tako hudo po glavi, da mu je bila črepinja prebita in desna stran telesa mu je vsled tega omrtvila. — Cirkularna žaga je hudo ranila Humberga Franceta iz Klevevža. Dva prsta desne roke sta poškodovana. — Na sličan način je bil poškodovan na desni roki Zigmund Anton iz Radohe. —

(Ugodna prilika.) po vredni ceni si nabaviti lepih knjig iz zapuščine mrl. g. prof. Skopala nudi se še le nekaj dni v knjigarni J. Krajec nasl.

(Redka prikazen.) Pri oranju dne 11. dec. se je našel na njivi kmetijske šole na Grmu popolnoma razvit živ. rujav majnikov hrošč. V tem času redka prikazen. Če bo ugodna zima bodo gotovo še mnogi drugi kmetovalci orali in utegnejo tudi na tega nepridiprava naleteti.

(Trotoar.) v širokosti 1.20 m od hiše g. Kokliča do one gospe Fichtenau-ove namerava napraviti mestna občina. S tem bo bode zadobila ta ulica, ki ima najživahnejši promet, prav veliko in le železi bi bilo, da bi se tlak tudi po drugih ulicah, zlasti pa na glavnem trgu ob hišah napeljal.

(Mrtvec). Franja Kobše, iz Vine vasi je 22. m. m. v gozdu Kremen na Gorjancih nekega mrtvega, kakih 60 let starega moža našla. Isti je moral že čez 14 dni tam ležati, kajti bil je po obrazu in vratu od divjih zverij objeden. Na levi nogi našel se je izstreljen samokres, dalje dežnik, nov nabrušen kuhinjski nož, srebrna žepna ura, osem kron 51 v. denarja, rožni venec, očale, vrtni nož, mala steklenica z neko rudečo tekočino, 2 svinčnika, rudeč robec, osem samokres-patronov in škatljica klinčkov. Po okolščinah je soditi, da se je nesrečnež sam usmrtil. Prenesli so ga v Šmihelsko mrtvašnico do prihoda sodnijskega ogleda. Sliši se, da je bil ta človek blizu ali pa iz Semiča doma. d.

(Utopljenka). 24. nov. 1905. je prišla 40letna slaboumna Urša Novak iz Fužin pri Zagradcu k posestniku Franc Podgrajcu v Nemško vas prenočit. Proti 4. uri drugega jutra odšla je skrivaj. Od tega časa je ni nič več bilo videti. 8. dec. našel je posestnik Jožef Kočevar iz Grintovca pod domačo vasjo poleg potoka Globočica ženske črevlje, ključ, denarni mošnjiček z vsebno 25 K 45 h, katere stvari so bile posest Urše Novak. Sumnja je bila opravičena, da je Novak v potoku, kateri je vsled deževja močno narastel, našla smrt. Ves trud utopljenko najti, je bil zaman. Šele 20. dec. so njeno truplo iz Krke blizu Zagradca potegnili in pokopali. d.

(Tatovi) so odnesli dne 18. m. m. med 10. uro dop. in 3. uro pop. v kapiteljski cerkvi pušico pri misijonskem križu z denarjem vred. Na sledu jim še niso.

(Močan potresni sunek) smo čutili 17. m. m. nekoliko ob 3/4. zjutraj v Novem mestu in daleč po okolici. Škode ni napravil. Precej močan pa je bil potres v Zagrebu, koder je bilo na manjših predmetih dokaj škode. Potres so čutili deloma tudi po Štajerskem.

(Roparski napadi) so se ponavljali v novomeški okolici zadnji mesec prav pogosto. Skrb za javno varnost naj bo torej prav nujno priporočena.

(Razpis častnih nagrad družbe sv. Mohorja.) Odbor družbe sv. Mohorja naznanja, da je obrok za dopušljanje rokopisov na razpis od dne 17. grudna 1904 podaljšal do dne 30. aprila 1906.

(Znižanje tarifa) za izredne časniške priloge. C. kr. trgovinsko ministerstvo je z razglasom z dne 29. marca 1905 drž. zak. št. 68 znižalo tarifo za izredne časniške priloge, da s tem olajša razširjenje reklamnih oglasov. Poština za take časniške priloge znaša za vsako prilogo v teži 10 gramov 1/3 vinarja, za vsako prilogo nad 10 do 20 gramov 2/3 vin., in za priloge težke nad 20 do 30 gramov 1 vin. Število izrednih časniških prilog se je sicer od tedaj, ko je stopila v veljavo nova tarifa zvišalo, vendar ni dvoma, da se trgovstvo tega reklamnega sredstva, ki je izredno po ceni še veliko premalo poslužuje. Razlagati bo to pač tako, da je nova tarifa še vedno premalo znana v krogih interesentov. Zategadelj opozarjamo iznova nanjo.

(Današnji list) obsega 10 strani in prilogo „Kmetovalec“.

(Kristof Šmid — Salezij.) 15. zvezek je ravnokar izšel. Prinaša daljšo povest „Pavlina.“ Primerno božično darilo mladini. Naročila sprejema tvrdka J. Krajec nasl. v Rudolfovem. Cena mehko vezani knjižici je 60. vin., trdo vezani 80. vin.

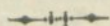
(Poezije. Anton Medved.) Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Strani 262. Cena: 3.80 K; v elegantni vezavi 5 K, po pošti 30 vin. več. — Kakor blagodejen dež po dolgi suši in prijazno pomladansko solnce po mrzli zimi, tako so nas razveselile te zbrane poezije našega dobro znanega, veleodličnega pesnika Antona Medveda. Mojster v jeziku in obliki, mislih in podobah nas sili, da se veselimo z njim ali pa tudi žalujemo, upamo in ljubimo, kamor nas potegne z vzvišenem poletom svoje duše ta pesnik po milosti božji. To je zares v vsakem oziru primerno darilo pri različnih priložnostih in upamo, da Medvedovih poezij ne bo manjkalo pod nobeno streho našega razumnštva in bodo najti pri vseh za poezijo vnetih ljudeh. Naj bi le kritiki res upoštevali, kar je zapel pesnik precej na prvi strani: „Uveriš se, da svet popraša — ob vsakem delu prej čigavo? — Potem presoja dela naša, — oseba jim daje veljavo.“ Priporočamo prav iskreno. Jako fina in lepa je zunanja oblika in oprema teh poezij, kar le dela čast tiskarni v Postojni. Reči tudi moramo, da cena res ni prevelika, osobito z ozirom na zunanjo opremo.

(Občinska Uprava.) Poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom. Izhaja vsakega 1. in 15. dne meseca, ter stane celoletno 8 kron, polletno pa 4 krone. Odgovorni urednik: Dr. Vladimir Ravnihar. Naročnino in oglase sprejema upravništvo „Občinske Uprave“ v Ljubljani. Tega lista 1. številka je izšla 4. decembra 1905, druga koncem decembra.

(Vabilo) na naročbo XIX. letnika „Dom in Sveta“. Dovršen je XVIII. letnik „Dom in Sveta“. Iskreno vabimo vse Slovence in Slovenke na naročbo prihodnjega, XIX. letnika. Nobena boljša slovenska hiša naj ne bode v prihodnjem letu brez ilustrovanega družinskega lista, „Dom in Sveta“! Svoje prijatelje in dosedanje naročnike prosimo, naj nam pomagajo list utrjevati in razširjati, kjer in kolikor mogoče. Plačilo jim bode zavest, da store dobro delo. Dandanes hoče vse berila: eminentno hvaležni stvari služi, kdor daje ljudem v roke poštenih listov, ki naj zabavajo in uče, vzgajajo, širijo obzorje in blaže. „Dom in Svet“ — mislimo — se je po svojem jasno načrtanem programu vsa leta sem po pravici prišteval takim listom. Zato še enkrat: Priporočajte „Dom in Svet“ vsakomur, ki si ga količkaj more naročiti. Uredništvo je veselo, da more naročnikom „Dom in Sveta“ za prihodnje leto obljubiti prav posebno lepih stvari. Omenimo le nekaj malega. Kar tiče leposlovja, sodimo, da „Dom in Sveta“ to pot ne bo prekosil noben drug slovenski list. Posrečilo se je uredništvu zagotoviti si toliko in tako dobrega gradiva, da bodo p. n. čitatelji gotovo zadovoljni. — V vseh krogih priljubljeni naš izvirni pisatelj, gosp. Fr. S. Finžgar, nam bo podal velik kulturno-historični roman „Pod svobodnim solncem“. Povest davnih dedov. Snov temu romanu je vzeta iz zgodovine Podonavskih Slovencev v dobi bizantinskega cesarja Justinijana (Upravda), ko so Sloveni v velikih pohodih segali preko Donave in dospeli pred vrata samega Bizanca. Roman je zasnovan v dveh velikih delih, ki bosta vsak zase zaokrožena celota; prvi del izide letošnje leto, drugi pa v letniku 1907. Gospod Finžgar je za svoj roman temeljito proučil najboljše zgodovinske vire o tedanji dobi. Sodelovanje so obljubili in doneskov že tudi poslali vsi naši že znani dosedanji pisatelji ter mnogo novih vrlih močij. V pesniškem delu listovem bodo krepko sodelovali gg. A. Medved, ki nam je spisal tudi veselo igro „Redenz-vous“, Silvin Sardenko, Roman Romanov, Griša, Marijan, Cvetko Slavin, Branko Brankovič, Zvonimir, Ške-deinjka, itd. Tudi za poučni del „Dom in Sveta“ smo že dobro preskrbljeni. Ozirali se bomo pred vsem na aktualne novosti, ki jih donese sedanji čas. Ilustracijski del bo znatno napredoval. Naši najboljši domači slikarji so nam izročili že več krasnih originalov. Ozirali se bomo pa še posebno na največje slovanske slikarje, ki so dosegli že svetovno slavo. Ob koncu lista bomo prinašali za književnim pregledom nekako kulturno zgodovinsko revijo najvažnejših dogodkov z mnogimi slikami. Uredništvo je pripravljeno storiti sploh vse, da

se list vsestransko razvije in povzdigne. Zato pa naj se oglasi prav mnogo novih naročnikov. Cena ostane ista, kot dozdaj: za celo leto 9 K, za dijake 6 K 80 h. Naročnino sprejema lastništvo in upravnštvo v „Marijanišču.“

— (Društven koledarček za leto 1906) je izšel. Nekoliko pozno je sicer za koledarček, če izide šele decembra, a Koledarčkovo uredništvo ni provzročilo zamude. Nas je prav razveselil rdeči „Zvezni Koledarček“. Vsakdo, ki mu je mari pošten napredek slovenskega ljudstva, naj bi imel „Koledarček“. Priporočamo ga najtopleje vsakomur. Tvarine poučne dovolj za vsakega, ki mu niso mari le prazne čenče ali pa kaki prismuknjeni romani. V poročilu o zborovanju „Slov. kršč. soc. zveze“ v Mariboru dobi vsak raznovrstnega gradiva. Oni, ki tožijo, da nimajo tvarine za predavanja, je dobe, kolikor hočejo. Društva in osebno društvena načelstva naj poskrbe, da te sklepe izvrše. Naši delavski organizaciji je posvečen poseben oddelek, ki opisuje večje prireditve našega delavstva. Ob tej priliki opozarjamo delavska društva na sklepe I. vse-slovenskega shoda pri D. M. v Polju. Skrbite, da se prav povsod tudi izvrše. Opis mladeniških shodov na Štajerskem je velezanimiv. Kaže, da vrla štajerska mladina ne drži križem rok. Le tako naprej! Vrlo delujoča štajerska organizirana mladina, naša nada, naš up obrne gotovo svojo pozornost tudi na delavsko združevanje, ki je na Štajerskem še pomanjkljivo. V „Navodilih za zvezna društva“ pa najde vsak, ki mu je na srcu društveno življenje, kar poželj in potrebuje. Društva naj bi le izpolnjevala nauke navodil. Prav dobro služijo tudi navodila voditeljem „Čebelic“. Jako prav pridejo tudi tabele za računanje vsebine okroglega, tesanega in žaganega lesa v kubičnih metrih. Gospodarski zapisnik pa nemo kliče svojim naročnikom: Imejte v redu svoje gospodarstvo, vpisujte svoje dohodke in stroške. Društveni seznam kaže, da je v „Zvezi“ 133 društev z 9720 člani. Lična knjižica stane 1 K, naročila naslovite na naslov g. Luka Smolnikar, stolni vikar, Ljubljana. Ker je na razpolago še nekaj lanskih „Koledarčkov“, opozarjamo delavstvo, da je v njem mnogo za delavstvo velevažnih sestavkov. Segajte toraj pridno po „Društvenem koledarčku“.

Gospodarske stvari.

— (Kmetijski pouk.) V nedeljo dne 17. decembra je predaval g. pristav V. Rohrmann o izboljšanju mlekarstva v novomeški okolici ob primeroma dobri udeležbi. Govornik je razložil veliki pomen mlekarstva za novomeško okolico in opisal tudi sedanje mlekarstvo, ki ne ustreza potrebam niti razmeram sedanjega časa. V neposredni bližini mesta bi se morala gospodarstva preustrojiti in bi morala pri malih posestnikih zavzemati intenzivna kravja reja v zvezi z mlekarstvom glavno mesto. Zboljšati je kravjo rejo in mlekarstvo; kravjo rejo s tem, da se vpelje domača reja lepih in dobrih krav, da se živali za pleme skrbno odbirajo in dobro krmijo, mlekarstvo pa s tem, da se gospodarji združijo in skupno popri- mejo izboljšanje mlekarstva. — V nedeljo 21. decembra ni bilo napovedanega pouka o pravilnem zasajanju sadnega drevja, ker je bila udeležba prepričala.

— (Pravila za molžo.) 1.) Vime je do čistega izmlestiti. 2.) Mlestiti je hitro in krepko in brez prenehleja. 3.) Mlestiti je najprej na obeh prednjih sescih, potem na zadnjih ali pa navskriž; manj vredna je molža, ako pomolzemo najprej desno plat vimena in potem levo, kakor je pri nas običajno. 4.) Mlestiti je točno ob določenem času. 5.) V hlevu bodi mir med molžo. 6.) S kravami je prijazno ravnati.

— (Umivanje vimena pred molžo.) Pri nas je navada, da vimena pred molžo umivamo. To je prav, ali v tem slučaju je treba na sledeče paziti: 1.) Da ne umivamo vimena z mrzlo ali ledeno vodo. 2.) Da vime po umivanju obrišemo in posušimo s suho in snažno ruto. To je velika napaka, ako se polno vime izplakuje z mrzlo vodo, zlasti sedaj v zimskem času. Na ta način se vime kvari in mlečnost znižuje. Voda za umivanje vimena mora biti postana ali nekoliko mlačna. Za jutranjo molžo naj se postavi čez noč v hlevu, da se navzame hlevske toplote. Za opoludansko in večerno molžo se lahko primeša nekoliko tople vode. Umita vimena je obrisati, da se ne cedi umazana voda v mleko. Ako se

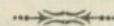
dobro nastilja, ni treba umivati vimena, ampak zadostuje, da se pred molžo obriše s suho ruto, da se odstrani izpadla dlaka.

— (Pokladanje sezamovih tropin.) Sezamove tropine so prav močna krma, ker imajo do 39 odstotkov beljakovin in 10 odstotkov tolsč. V 100 kg teh tropin, kupimo tedaj 39 kg beljakovin 10 kg tolsč (maščobe). Zaradi te svoje tečnosti priporočajo se v prvi vrsti za molzne krave, katerim naj se poklada po 1 kg na dan.

— (O pretakanju vina.) S pretakanjem mladega vina ločimo vino od drožij in to ima mnogo dobrih strani. Pretočeno vino se prej očisti, postane bolj stanovitno in tudi bolj okusno. Takoj po pretakanju se vino res skali, postane motno in dobi tudi slabši okus. Vino se „ubije“. Ali v kratkem se zopet očisti in postane bolj okusno ko prej. To kaljenje vina po pretakanju prihaja od tod, ker se vino z zrakom pomeša, kar je potrebno. Na ta način se takoimenovane beljakovine strde in izločijo. Kmalu na to se te beljakovine usedejo na dno posode in vino postane čisto. Mlado vino naj se redno pretoči po sv. Martinu in saj do Božiča. O tem se je že veliko pisalo. Ali prepričani smo, da ga mnogi gospodarji še niso pretočili in da ga imajo še sedaj „na materi“. Kdor ni vina še pretočil, naj stori to nemudoma. Drugič naj se vino pretoči, predno se klet v spomladi segreje. Priporočila se pa, da ga tudi še v tretje pretočimo in sicer meseca julija ali avgusta. S pretakanjem ne zgubi vino nič na svoji dobroti in moči, kakor se tu in tam misli, ampak ravno nasprotno. Vino postane boljše. To izkušnjo bo lahko vsak sam napravil, kdor se bo lotil rednega pretakanja.

— (Kako je rabiti šotni nastil.) Šoto se nastilja na ta način, da se natrese pod živino za dlan na debelo. Ta šotna plast se pusti po 14 dni pod živino in le tista mesta, ki so popolnoma mokra, se pokrijejo z novo šoto. Da se stelja bolje hrani, se mora blato postrgati. Tako nastiljanje prihrani mnogo dela, ker ni treba vsak dan kidati in nastiljati. Treba pa je, da se napravi okoli staj iz lajšt potreben okvir, ki drži šoto skupaj. Šotne stelje se računa na goved po 80—90 kg na mesec.

— (Sadjerejci, zavarujte vaše sadno drevje) osebito hruške in jabolane pred poškodbo po zajcih v zimskem času. V ta namen vzemite volovske krvi, govejega blata, človeškega blata, ilovice in apna, in napravite iz teh snovi tako gosto mazilo, da ga bo še mogoče s čopom (penzelum) ali pa krtačo na debela namazati. S takim mazilom pa namažite debela v takem vremenu, da se bo mazilo lahko posušilo, ne pa da bi prej zmrznilo, kajti ako prej zmrzne, se odlušči in odpade. Poglavitni najizdatnejši del tega mazila je pa človeško blato, kajti brez tega napravljeno mazilo ne hasne v hudi zimi prav nič, zajec debela vseeno oglođa, dasiravno so namazana bila. Brez volovske krvi je pa mazilo tudi za nič, ker ga dež dol spere. Apna naj bode v mazilu tolike, da bodo sadna debela, ko se mazilo na njih posuši, kolikor mogoče bela. Bela barva posušenega mazila obvaruje debela tudi pred takozvanimi ozeblinskimi ploščami, o katerih smo v 17. številki lanskih „Dol. Novic“ že pisali.

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem.) 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 15. novembra 1905 št. 1788. Na predlog g. dr. Defranceschija se čitanje zapisnika odloži do prihodnje seje. 2.) Volitev člana kot zastopnika mesta v šolski odbor obrtne nadaljevalne šole. Kot zastopnik mesta v šolski odbor obrtne nadaljevalne šole v Rudolfovem izvoli se soglasno sedanji zastopnik c. kr. šolski svetnik in gimnazijski ravnatelj g. dr. Franc Detela. 3.) Proračun za l. 1906. Gospod župan omenja, da so letos vsi gg. odborniki dobili na roke tiskani proračun ter se je s tem omogočilo vsakemu istega natančno pregledati in eventualne predloge staviti. Nadalje poroča, da je letošni proračun sestavljen kolikor mogoče natančno in ako se isti s kakimi majhnimi izjemami odobri, ne bo potreba zvišati občinske doklade, katere so s 45% v proračunu stavljeni, akoravno je državni davek za l. 1906 čez 1000 K nižji in če ostanejo 45% občinske doklade, bode vsled tega vsak posamezni davkoplačevalec pri isti visočini občinskih doklad vendar manj davka plačal. Na to prebere celi proračun v posameznih točkah o potrebščini in pokritju, omenja posebej napravo kopaljšča, da bo treba napraviti nad mestom to je, na svoječasnem prostoru na Loki novo kopaljšče in sicer v manjši obliki, kakor je staro in samo z enim nekoliko večjem plavajočim basenom. Kadar bo načrt izdelan, bode istega predložil občinskemu zastopu v odobrenje. Na to se postavi v proračun znesek 1000 K za napravo kopaljšča. G. dr. Defranceschi navaja potrebo splošnega kopaljšča v Novem mestu, oziroma naj se stopi

v dogovor z g. Kokličem gledé prepustitve kopalnih sob s primerno ceno za javno vporabo. G. župan omenja, da je naprava splošnega kopalnišča skoz celo leto za Novo mesto gotovo potrebno, da pa občini ne kaže istega graditi, ter je pripravljen, se v tej zadevi z g. Kokličem pogajati ter svoječasnó poročati. — G. Brunner priporoča, da bi se mestna hosta pregledala ter skrbelo za to, da se mlade smreke zasajajo in tudi za to, da se ta vir dohodkov v dobrem stanu ohrani. G. župan omenja na to, da je ravno z ozirom na to, da ostanejo ti dohodki stalni že enkrat spomladi v seji omenjal, da bo treba hosto izčistiti, tisti del hoste, iz katerega sedaj mestna občina vsako leto drva za kurjavo dobiva, bo treba pa s smrekami zasaditi. Gospodarski odsek bo imel nalog, spomladi v tej zadevi potrebna pozvedovanja na licu mestu storiti in potrebno ukreniti. G. Maselj praša, katera društva in koliko so dobila lansko leto podpore. Ko g. župan to pojasni, stavi g. Maselj predlog, da se družbi sv. Cirila in Metoda tudi dovoli primerna podpora. — Sklene se glede na to ker občina prispeva precejšno svoto v dobrodelne namene, da se sprejme postavka „podpore raznim društvom“ v znesku 1000 K in sicer: gasilno društvo 250 K, mestna godba 250 K, dijaška kuhinja 150 K, bolnica usmilj. bratov v Kandiji 200 K, učiteljski konvikt 100 K, olepševalno društvo 50 K. — G. župan omenja, da se bo pri prihodnji delitvi kake podpore tudi oziralo na predlog g. Maselja, da se družbi sv. Cirila in Metoda podeli kaka podpora. G. župan predlaga na to, za pokritje proračuna za leto 1906 pobiranje: 1. 45% naklade od vseh direktnih davkov; 2. pobiranje naklade od vsega v občini Rudolfovo porabljenega žganja in sicer: a) od porabe vseh žganih opojnih tekočin po stopinjah 100 delnega alkoholometra vsako hektolitersko stopinjo 20 helerjev za dobo 10 let to je, od l. 1905 do incl. 1914, (vže dovoljeno), b) od porabe likerjev in vseh poslanih tekočin po 10 helerjev od litra brez razločka na stopinjo alkoholovine za dobo 10 let to je, od l. 1905 do incl. 1914, (vže dovoljeno); 3. naklada od v ozemlju mestne občine Rudolfovo porabljenega piva po 1 K od hektolitra za dobo 10 let to je, od l. 1905 do incl. 1914, (vže dovoljeno), 4. pasjega davka od vsacega v mestni občini Rudolfovo se nahajajočega psa po 6 K ter prosi, da se ti predlogi sprejmejo. — G. dr. Defranceschi predlaga z ozirom na to, da je vsak od gg. odbornikov proračun vže pregledal in da so se vse točke prebrale ter dovolj pojasnile, naj se proračun sprejme v celoti, kakor je po g. županu sestavljen. (Radi pomanjkanja prostora objavimo proračun prihodnjic.) Ta predlog se soglasno sprejme. 4.) Poročilo županstva o prodaji smrek iz mestne občine. G. župan poroča, da je pri zadnji dražbi ostal kot najvišji ponudnik za smreke g. Josip Košiček in sicer komad po 18 K 10 h ter predlaga, da se ta ponudba sprejme. Ista se sprejme. 5.) Slučajnosti. Franc Kozoglav prosi, da se mu odpusti znesek 4 K 50 h za razkuževanje stanovanja. Sklene se, da županstvo od strank take zneske tudi v obrok iztirja. G. Rosman predlaga, da bi se pri mestni blagajni uvedlo poslovanje s poštним čekom in sicer zaradi tega, ker bi se olajšalo strankam plačevanje raznih mestnih davščin. Po debati, v kateri se je to prašanje vsestransko razmotrivalo se sklene, od novega leta 1906 naprej vpeljati poštni ček, katerega dobi vsaka stranka brezplačno, poslovanje občinske blagajne se pa omeji na dva dni v tednu in sicer v torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Vse druge dneve pa zamorejo stranke potoma poštne hranilnice plačevati. Dotične tiskovine dobijo se v mestni pisarni med uradnimi urami. — Ker se nihče ne oglasi k besedi, zaključí g. župan sejo.

Naslednje gospe, gospodične in gospodje so se za l. 1906 odvezali za novoletna in godovna voščila v korist mestnim revežem:

Kalčič Avgusta 1 K, Oblak Kati 2 K, Valka Antonija 2 K, Vojska Berta 2 K, Seidl Marija 2 K, Agnitsch Andrej 1 K, Bergant Simon 1 K, Bergman Josip 2 K, Bihlmeier Karol 2 K, Blažon Franc 70 v, Bloudek Leo 2 K, Damisch Josip 1 K, dr. Defranceschi Peter 2 K, Dembscher Franc 1 K, dr. Detela Franc 1 K, Dolinšek Blaž 2 K, Dovjak Ivan 1 K, Foršek Franc 2 K, Gandini Vajkari 2 K, Gerdešič Josip 2 K, Germ Karol 2 K, Gilly Peter 1 K, Globelnik Anton 1 K, dr. Globevnik Josip 2 K, Golia Ludovik 2 K, Jacaz Anton 1 K, Jeglič Radko 1 K, Jeraj Franc 1 K, Kastelic Josip 70 v, dr. Kaučič Jakob 10 K, Klemenčič Ivan 1 K, Klemenzhizh Franc 1 K, Kocmur Anton 1 K, Koklič Ivan 1 K, Kos Franc 1 K, Kos Josip 70 v, Košak Janez 1 K, Košiček Josip 1 K, Kozina Jurij 2 K, Krajec J. nasl. 2 K, Krek Julij 1 K, Küssel Franc 1 K, Levec Anton 2 K, Majcen Martin 1 K, dr. Marinko Josip 1 K, Maselj Ivan 1 K, Mogolič Josip 1 K, Mole Miha 1 K, Morauc Josip 2 K, Možina Franc 1 K, Mramor Miha 1 K, Murn Gustav 1 K, Neimenovan 1 K, Oblak Valentin 1 K, Pacak Josip 1 K, Pettauer Leopold 1 K, dr. Pompe Franc 2 K, dr. Poznik Albin 2 K, Rechbach Viljelm, baron 4 K, Rizzoli Emil 2 K, Rosman Karol 1 K, dr. Schegula Jakob 2 K, Singer, tvrdka 1 K, Skale Otmar 2 K, Skalicky Bohuslav 2 K, Škerlj Ivan 2 K, pl. Sladovič Simon 5 K, dr. Slanc Karol 2 K, Sprotz Anton 1 K, dr. Vaupotič Ivan 2 K, Vidič Teodor 1 K, Virbnik Alojz 1 K, Weiss Anton 1 K, dr. Žužek Leopold 2 K.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Od predstave „Brat Martin“ 150 K. Dr. Gvidon Srebre 10 K. Neimenovan Novomeščan 10 K. Veleč, g. župnik M. Poljak 4 K. Neimenovana 4 K. Blag. g. graščak K. Germ tri vreče krompirja.

Dr. Josip Marinko.

Umrli so:

6. dec.: Franja Ilijaš, hči kovaškega mojstra, 20 dni, življenjska slabost, št. 243.
15. dec. Ana Skole, samska bivša dekla, 87 let, plučni katar št. 108.
21. dec. Dr. Gašpar Pamer, c. kr. gimn. profesor, 57 let, belokrvnost, srčna kap, št. 96.
27. dec. Janez Novak, cestarja sin, 1 mesec, plučni katar, št. 79.

Loterijske številke.

GRADEC, 16. decembra	64	80	46	2	74
TRST, 23. decembra	3	7	16	75	60

Tržne cene dne 18. decembra 1905 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	13	66	Leča	11	71
Rž	13	—	Bob	9	76
Koruza	12	68	Ajda	12	68
Oves	6	50	Proso	11	04
Ječmen	11	04	Soršca	13	—
Krompir	5	20	Lan	—	—
Fizol	11	71	Jajca po 5 za 40 vinarjev.		
Grah	11	71			

Ivan Požek, posestnik in trgovec, naznanja v svojem imenu svojih sinov in hčera prežalostno vest o smrti svoje preljube, nepozabne soproge, matere, tašče, stare matere in tete, gospe

Marije Požek,

katera je 25. gradna 1905 ob polu 11. uri po noči prevadena s sv. zakramenti za umirajoče, po kratki in mučni bolezni, v starosti 60. let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice je bil v sredo dne 27. gradna ob 4. uri popoldne.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi.

Predrago pokojnico priporočamo v drag spomin in molitev.

Metlika, dne 28. gradna 1905. (9)

Zahvala.

Slavni damski odbor za prireditev dobrodelnih predstav v Rudolfovem je naklonil dijaškemu podpornemu društvu sto kron kot božično darilo potrebnim dijakom. V njih imenu se za to blagodušno podporo vsem vrlim članicam slavnega odbora najprisrčneje zahvaljuje c. kr. gimn. ravnateljstvo kot vodstvo dijaškega podpornega društva.

V Rudolfovem, 17. decembra 1905.

Dr. Fr. Detela.

Zahvala.

Podpisani se najprisrčneje zahvaljujem slavnemu odboru blagih novomeških dam, ki so od čistega dobička dvakratne predstave „Brata Martina“ tukajšnji dijaški kuhinji naklonile res veliki dar 150 K. Bodi njim in vsem, ki so se trudili za dobrodelni namen, plačilo od Njega, ki povračuje ubogim storjeno, kakor bi se bilo Njemu storilo!

Dr. Jos. Marinko.

Zahvala.

(10)

Ker za to pot ni bilo mogoče sestaviti imena darovateljev za božičnico v Kandiji, izreka podpisani tem kratkim potom v imenu obdarovanih otrok vsem ljudomilim darovateljem, zlasti še novomeškim damam in požrtvovalnemu damskemu odboru v Kandiji, prisrčno zahvalo. Bog plati vsem tisočerkokrat! — Franjo Pirc, v imenu veselikega odbora.

Ker sem nenadoma prideljen s 1. januarjem poljedelskemu ministrstvu na Dunaju in mi radi pičlega časa ni bilo več mogoče osebno se posloviti do vseh cenjenih svojih znancev, prosim, naj mi blagovoljno oprosté, da izrazim vsaj tem potom svoja najsrčnejša prijateljska čustva, zapustivši svojo ljubljeno ožjo domovino.

(8)

Rudolf Lampé, c. kr. gozdni tehnik.

Otvoritev nove trgovine

s špecerijskim in galanterijskim blagom

v Novem mestu, Glavni trg št. 46

(na stari pošti, Fichtenau-ova hiša.)

Podpisani se bodem vsestransko potrudil, da bodem prostregel slavnemu občinstvu vedno s svežim blagom in po najnižjih cenah ter se najljudnejše priporočujem v prav mnogobrojni obisk. — Trgovina na drobno in debelo.

(2-3-1)

Z odličnim spoštovanjem Ivan Bajželj.

Veselo novo leto 1906

želim prečastiti duhovščini, p. n. gg. veleposestnikom, županom in vsem kmetovalcem. — Ob enem se uljudno priporočam v izgotavljanje tesarskega in kleparskega dela pri zvonikih umetno in točno, kakor tudi pri kmetiških poslopijih. Za izvršeno delo jamčim. Z odličnim spoštovanjem

Josip Zupanc,

6)

tesarski in kleparski mojster v Toplicah št. 6 (Dolenjsko).

Zaradi preselitve prodam v dobrem stanu nahajajočo se

hišo v Črnomlju

na Glavnem trgu pod jako ugodnimi pogoji. Hiša je pripravna za vsako obrt in prodajalno, v kateri se tudi zdaj nahaja že urarska trgovina.

(4-3-1) Davorin Frančič, klobučar v Rudolfovem.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da imam zraven izdelovanja in velike zaloge vsakovrstnih klobukov po naj-novejši fazoni — tudi

glavno zastopstvo za Dolenjsko

vseh kmetijskih strojev svetovnoznane tvrdke K. R. Ježek, in Singerjevih šivalnih strojev ter se najtopleje priporočujem v cenjeno naklonjenost.

(5-3-1) Davorin Frančič v Novem mestu.

Družinski blaginji je posvečena skrb naših gospodinj!

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

je edina sladna kava, ki dobiva po Kathreinerjevem načinu posebnega proizvajanja priljubljeni vonj in dobri okus zrnate kave. Njene velike, vobče priznane zdravstvene prednosti so čestokrat poudarjali najodličnejši strokovnjaki znanstva.

Poleg izdatnega prihranka v vsakem gospodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime KATHREINER in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno — znamko »župnik Kneipp«.

Vinske sode

dobro ohranjene, od 15 do 60 hektolitrov

 kupi po ugodni ceni

(276-3-3)

C. Germ, Rudolfovo.

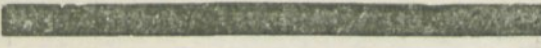

Prostovoljno na prodaj:

Ena lepa njiva, ena hosta (Portowald), ena kočija in eden navaden sejmarski voz. — Natančneje se izve pri Rudolfu Muhviču v Rudolfovem.

(7-2-1)

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

 z znamko „jelen“

(101-16-10)

Ono je

 zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

 Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste

Dobiva se povsod! — na evropskem ozemlju. — Dobiva se povsod!

RAZGLAS.

(257-2-2)

Posojilnica v Črnomlji

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

prejema hranilne vloge od vsakega, če je njen član ali ne in jih obrestuje po

$$4 \frac{1}{2} \frac{0}{10}$$

To znaša pri vsakih 100 gl. na leto celih 46 krajcarjev več kakor pri 4% nalaganji, akopram se polletno obrestuje.

Rentni davek plačuje posojilnica sama, ne da bi ga odtegalava vlagatelj, in pripisuje koncem leta obresti k glavnici brez posebnega naročila.

Promet je letos mnogo večji, že zdaj znaša čez 1.800.000 K. Krasna hiša, rezervni zaklad, zadržni deleži in 1400 zadržnikov z vsem svojim premoženjem jamči za hranilne vloge; tedaj dovolj varnosti.

Posojila dajejo se na intabulacijo pri pupilarni varnosti po 5%, pri manjši varnosti po 5½%, aa zadolžnice s poroki in na menice po 6%. Te menice veljajo tri leta in ni treba vsakega pol leta delati nove menice.

Vstopnine v zadrugo plačati je le 1 krono.

Kdor prinese posestni list, dobi takoj tisti dan posojilo, ako ni kakega zadržka. Stroški so kolikor mogoče majhni.

Hranilne vloge se lahko tudi po pošti vlagajo in vzdigujejo in tudi vplačila se lahko po pošti izvršujejo.

Uradni dan je vsako sredo in petek od 9. do 12. in od 1. do 4. ure popoldne, ako ni ta dan praznik.

Naslov! „Posojilnica v Črnomlji“.

Načelstvo.

(1-0-1)

se dobé le pri

SINGER Ko.akc. družba za šivalne stroje
NOVO MESTO, Glavni trg 88.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kako poročstvo, niti doposlati posamnih delov.

STANOVANJE.

V Kandiji hiš. št. 4 (pri Bobnarju) se takoj odda stanovanje, (289-0-2)
obstoječe iz treh sob.
Več pove g. profesor dr. Marinko.

Novi zvezek 15.

Krištof Šmidaje ravnokar izšel pri J. Krajec nasl. v Novem mestu.
Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v brez poštnine.**Razglas.**

Mestno županstvo ukazuje v smislu avstr. min. odloka z dne 15. febr. 1857, drž. zak. št. 33, da mora vsakdo, bodisi lastnik, oskrbnik ali drugačni upravnik kakšne hiše, vsako stranko, ki se preseli v stanovanje, brez razločka na to, če ji je stanovanje prepuščeno brezplačno ali za plačo po preteku treh dni pri mestnem uradu naznaniti.

Ravno tako so tudi vsi uslužbenci, posli, pomočniki in učenci v gori navedenem roku od delodajalcev pri mestnem uradu naznaniti.

Za prenočevanje tujcev upravičeni gostilničarji in imetniki prenočišč morajo dospele tujce praviloma še na dan njih prihoda zglasiti pri mestnem uradu.

Kadar pa tujec dospe tako pozno, da v mestnih uradnih urah ne more biti zglašen, tedaj se mora zglasiti prvi prihodnji dan najkasneje do 9. ure dopoldne.

Vsak gostilničar in imetnik prenočišča mora imeti od mestnega urada parafirano tujsko knjigo, v katero so oblastveni organi upravičeni vsakčas pogledati.

Kdor bi se temu ne pokoril, bode, ako ne spada prestopok pod kazenski zakon, c. kr. politični oblasti v kaznovanje izročen.

Mestno županstvo Rudolfovo,

dne 10. decembra 1905.

(287-0-2)

Razglas.

Podpisano mestno županstvo naznanja vsled sklepa občinskega odbora z dne 9. decembra 1905, da bo od 15. dec. t. l. nadalje blagajna mestne občine odprta za stranke

le vsaki torek in petek od 10. do 12. ure dopoldne.

Vsa plačila se zamorejo s čekom c. kr. pošne hranilnice pri c. kr. poštnem uradu vplačevati. Dotične tiskovine za to se dobijo brezplačno pri mestnem uradu med uradnimi urami.

Mestno županstvo Rudolfovo,

dne 10. decembra 1905.

(288-0-2)

Lepo posestvo

v Razburah pri Čatežu, okraj Trebnje, katero obstoji iz zidane prostorne hiše, v kateri so tri sobe, z vsemi potrebnimi shrambami, pod hišo obokani hlev (štala) in obokana klet, zraven dva svinjaka. Drugo poslopje je prostoren pōd s shrambo za slamo, zraven zopet obokani hlev (štala), pod pōdom lepo obokana suha klet, v vse te shrambe so kamniti bangarji. Zraven tega poslopja leži lep velik sadni vrt, katerega obliva gnojnica iz vasi. V bližini ste dve njivi z 38 merniki posetve, okrog je košenica in dva dela približno 3 orale gozda. Kraj prijazen in lepa lega. Naprodaj je za 4300 gl. Za polovico tega denarja se čaka pet let s 5% obresti. Pojasnila daje o tem g. Mihael Omahen, trgovec v Višnji gori, Dolenjsko. Jako pripravno je za kakega Amerikanca z rodbino.

(258-4-4)

ŽENSKÉ LASE

(234-24-5)

zmešane in rezane, kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las naj se prepriča, da plačujem od zdaj vsekakor najvišjo ceno. Izdelujem vsa vlasuljarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovejšem načinu. — V zalogi imam najfinjša mila svetovnoznane tvrdke H. Kielhauser, Gradec, kakor tudi znano Bergmannovo lilijino milo z znamko „dva rudarja“. Dišave za obleko in mnogo priznane tekočino Bay-Rum, katera rabi proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočujem **Ivan Svetec,**
brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Bratje Brüner

(260-6-4)

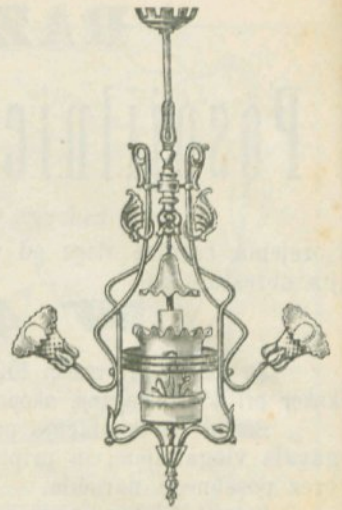
Dunaj X. Eugengasse 57.

c. kr. priv. tovarna potrebščin za razsvetljavo za električno luč, plin, acetylen in petrolej
priporoča svojo bogato zalogo
lestencov, namiznih svetilk, razsvetljav za strop itd. itd. v najnovšem slogu
in najfinejši izpeljavi, za stanovanja, hôtele, restavracije, tovarne itd.

== Za vsako sezono novosti! ==

Proračuni in ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Specijaliteta: Petrolejske peči „Aleksander“

2 FANTA 2

dobrih in poštenih starišev se sprejmeta takoj v trgovino
mešanega blaga v uk pri

Anton Verbiču, trgovcu v Sevnici. (274-3-3)

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega
belega, črnega in rudečega starega in novega vina,
domače rakije, brinovca in finega namiznega olja
iz oljk po primerno nizkih cenah.

Ivan Pujmann,

(229-12-5)

vinogradnik in trgovec (Vodnjan Dignano-Istra).

! POZOR !

(262-5-4)

Meseca oktobra t. l. odprl sem v Št. Jerneju

ključavničarsko obrt

v hiši g. župana Polanca. Izdelujem vse, od najpriprostejšega
do najfinejšega, umetno kakor tudi stavbeno ključavničarstvo.
Vsa naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Pri zunanjih
naročilih naj se blagovoli vposlati vzorec. — Se priporočam
slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. Pirkovič.

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

(266-20-3)

KAPLJICE SV. MARKA.

Te glasovite in nedosegljive „Kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito
odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in
spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo
in izboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborna proti hripavosti in
prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice.
Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg
št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto :

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v || 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v || 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena
nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić,
župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno leta 1360.